

## Richtlijn

### Spoedbehandeling bij verslikken (Heimlichmanoeuvre)

#### Doel

Opheffen van de luchtwegobstructie.

#### Algemene opmerking

Wanneer de luchtwegobstructie slechts gedeeltelijk is, wat blijkt uit piepen of geforceerd hoesten, interfereer dan niet met pogingen van de cliënt om het vreemde voorwerp uit te drijven. Indien de cliënt in staat is om te spreken of te fluisteren, gebruik dan niet de Heimlichmanoeuvre maar spoor deze aan tot ophoesten.

Wanneer er volledige luchtwegobstructie bestaat (dat wil zeggen de niet bewusteloze cliënt is niet in staat om te spreken, te hoesten of te ademen en grijpt dikwijls naar zijn hals als teken van verstikking) moeten de volgende handelingen in snelle opeenvolging worden uitgevoerd en laat door een ander tegelijkertijd een arts waarschuwen.

#### Werkwijze

##### A. Wanneer de cliënt zit of staat:

- Ga aan zijkant van de cliënt staan.
- Laat de cliënt iets naar voren buigen en ondersteun de cliënt met één hand bij de borstkas.
- Geef een snelle reeks van 5 harde, scherpe stoten met de vlakke hand tussen de schouderbladen naar boven gericht.

##### **Wanneer deze klappen geen effect hebben dan:**

- Ga achter de cliënt staan
- Sla de armen om het middel van de cliënt, ter hoogte van de navel.
- Maak met één hand een vuist en grijp deze met de andere hand stevig vast,
- Plaats de duim van de eerste hand op de bovenbuik van de cliënt tussen de navel en de ribbenboog. Druk hierna de vuist met een snelle stevige stoot schuin naar boven (dus niet slechts samenknijpen). Doe dit vijf keer.
- Wanneer deze handelwijze geen succes heeft en de cliënt de mond kan openen, probeer dan het voedsel of andersoortige voorwerp met de vingers te verwijderen.

##### **Als de luchtweg dan nog versperd blijft:**

- Herhaal de rugslagen en Heimlichmanoeuvre.
- Wanneer de cliënt het bewustzijn verliest, start dan de reanimatie.

##### B. Wanneer de cliënt op zijn rug ligt (wanneer deze buiten bewustzijn is of erg zwaar is):

- Rol de cliënt op een zijde en geef met de bal van de hand een snelle reeks van 5 harde, scherpe stoten met de vlakke hand tussen de schouderbladen naar boven gericht.
- **Indien deze stoten niet effectief zijn dan:**
- Draai de cliënt snel op zijn rug en ga wijdbeens (of kniel) over de cliënt heen staan,
- Leg beide handen boven op elkaar op de bovenbuik, juist boven de navel, en geef hiermee snelle, krachtige, naar boven gerichte stoten, zoals boven omschreven.
- Wanneer de cliënt braakt, draai hem dan snel op zijn zijde en maak de mond schoon om aspiratie te voorkomen.
- Wanneer deze handelwijze geen succes heeft en de cliënt kan zijn mond openen, probeer dan het voedsel of andersoortige voorwerp met de vingers te verwijderen.

##### **Als de luchtweg dan nog versperd blijft:**

- Herhaal de rugslagen en Heimlichmanoeuvre.

- Wanneer de cliënt het bewustzijn verliest, start dan de reanimatie.

### **Mag zelfstandig worden verricht**

Iedereen die zich hiertoe bekwaam acht

**Let op:**

Het is de bedoeling met dit protocol een bijdrage te leveren aan een goede, verantwoorde en doelmatige zorg- en dienstverlening. Het kan zo nodig worden aangepast aan de individuele wensen van de cliënt. Bij twijfel ten aanzien van de uitvoering van dit protocol of in situaties waarin dit protocol niet voorziet, overlegt men met de direct leidinggevende.

Afwijken van dit protocol kan soms noodzakelijk zijn, doch men zal afwijken van dit protocol te allen tijde moeten kunnen motiveren. Dit protocol is slechts een hulpmiddel en kan en mag nimmer de plaats innemen van het eigen denken en handelen van de zorgverlener / ondersteuner.

De zorgverlener / ondersteuner kent en neemt bij het hanteren van dit protocol zijn of haar eigen verantwoordelijkheid.

Deze richtlijn is niet bedoeld voor particulier gebruik.

**Auteur:** D.Slagter, verpleegkundige

**Publicatiedatum:** 1 mei 2001

**Laatste herziening:** 08-02-2012

**Disclaimer:** De auteur draagt geen enkele verantwoordelijkheid ten aanzien van het gebruik van deze richtlijn. Raadpleeg zo nodig de arts.

**Copyright** © 2001 - 2012 Dick Slagter All rights Reserved.